

Handläggare
Nicoletta Zoannos
Telefon: 0850812779

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
16 juni 2022

Skrivelse från (S), (V) och (Fi) om ett hotat föreningsliv

Svar på skrivelse från Anders Göransson med flera (S), Charlotte Lilja Pitucco med flera (V) och Antonia Simon (Fi)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I skrivelsen om ett hotat föreningsliv inlämnad av Anders Göransson med flera (S), Charlotte Lilja Pitucco med flera (V) och Antonia Simon (Fi) beskrivs att 130 föreningar i Katarina-Sofia från den 1 april saknar lokaler att bedriva sin verksamhet i. Anledningen till detta är att Åsö föreningsråd, som föreningarna är medlemmar i, sagt upp samlingslokalen Pumpan vid Färgargårdstorget. Orsaken till att Åsö föreningsråd lämnat lokalerna är höjd hyra. Skribenterna menar att detta är en katastrof för föreningslivet och ett slag mot den lokala demokratin och att staden och stadsdelsnämnden har ett övergripande ansvar. Skribenterna vill därför att förvaltningen undersöker:

- Hur stadsdelen kan hjälpa de föreningar som nu blivit hemlösa?
- Om och hur stadsdelen kan stödja Åsö föreningsråd?
- Om det finns några möjliga ersättningslokaler?
- Hur säkerställer vi att föreningarna får det stöd de faktiskt har rätt till?
- Hur kommer Hammarby dagliga verksamhet att påverkas av att lokalerna stängs?

Förvaltningen redogör i sitt svar för hur kulturförvaltningen, främst genom sina kulturlotsar, hjälper föreningar och enskilda kulturutövare med rådgivning i frågor som rör tillgängliga lokaler, lotsning i frågor som rör omlokalisering och nyetablering, kontakt med fastighetsägare samt kontakt med förvaltningar i Stockholms stad. Kulturförvaltningen har haft kontakt med Åsö föreningsråds föreståndare och styrelse i första hand gällande att hitta en

ersättningslokal. Förvaltningen konstaterar i sitt svar att Åsö föreningsråd inte har sökt och därmed har inte heller förvaltningen utrett om de bör beviljas ekonomiskt stöd från stadsdelsnämnden. Sedan informationen om Åsö föreningsråds uppsägning av lokalerna inkom till förvaltningen, har förvaltningens kultursamordnare samverkat med kulturförvaltningen i frågan om att hitta lämpliga ersättningslokaler. Förvaltningens kultursamordnare finns även tillgänglig för dialog med föreningarna och kan informera om de olika former av stöd som finns att söka. Medlemsföreningarna i Åsö föreningsråd har rätt att söka föreningsbidrag från stadsdelsnämnden på samma villkor som alla andra föreningar.

Hammarby dagliga verksamhet, som drivs på entreprenad av Bräcke Diakoni, har haft ett längre samarbete med Åsö föreningsråd. En gång i veckan har verksamheten anordnat teater i Pumpans lokaler. Sedan Åsö föreningsråd sagt upp Pumpans lokaler har Hammarby dagliga verksamhet anpassat teaterverksamheten efter de nya förutsättningarna. Totalt är det ett femtontal personer/deltagare som berörs av förändringen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden gav den 24 februari 2022 förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om ett hotat föreningsliv från Anders Göransson med flera (S), Charlotte Lilja Pitucco med flera (V) och Antonia Simon (Fi).

Ärendet

Skrivelsen tar upp att 130 föreningar i Katarina-Sofia från den 1 april saknar lokaler att bedriva sin verksamhet i. Anledningen till detta är att Åsö föreningsråd, som föreningarna är medlemmar i, sagt upp samlingslokalen Pumpan vid Färgargårdstorget. Samlingslokalen Pumpan har länge drivits av Åsö föreningsråd och omfattar samlingslokaler och andra mötesfaciliteter i olika storlek. Lokalerna har hyrts ut till de föreningar som är medlemmar i Åsö föreningsråd. Enligt skribenterna har Åsö föreningsråd fått ett årligt bidrag av Stockholms stad på 850 000 kronor, men har haft en betydligt större omsättning genom medlemsavgifter, uthyrningar med mera.

Orsaken till att Åsö föreningsråd lämnat lokalerna är att ägaren (bostadsrättsföreningen Hamnvakten) till huset som Pumpan finns i har höjt hyran så pass mycket att Åsö föreningsråd har sagt upp lokalerna. Skribenterna menar att detta är en katastrof för föreningslivet och ett slag mot den lokala demokratin och att staden och stadsdelsnämnden har ett övergripande ansvar.

Skribenterna vill därför att förvaltningen undersöker:

- Hur stadsdelen kan hjälpa de föreningar som nu blivit hemlösa?
- Om och hur stadsdelen kan stödja Åsö föreningsråd?
- Om det finns några möjliga ersättningslokaler?
- Hur säkerställer vi att föreningarna får det stöd de faktiskt har rätt till?
- Hur kommer Hammarby dagliga verksamhet att påverkas av att lokalerna stängs?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med övriga avdelningar i förvaltningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen, pensionärsrådet och rådet för funktionshindersfrågor den 7 juni.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I stadens budget 2022 och i reglementet för stadsdelsnämnderna framgår att stadsdelsnämnden inom sitt område har hand om ”upplåtelse av allmänna samlingslokaler¹.” Vissa nämnder hanterar detta genom att hyra ut allmänna samlingslokaler, andra nämnder genom föreningsstöd och samverkan med det lokala kultur- och föreningslivet.

Södermalms stadsdelsnämnd beviljar föreningsstöd till föreningar som uppfyller de riktlinjer som finns för föreningsstöd. Generellt ligger nämndens föreningsbidrag på en betydligt högre nivå än övriga stadsdelsnämnder i utbetalade kronor varje år enligt förvaltningens kartläggning från år 2021. Nämnden betalade ut 3,6 miljoner kronor i föreningsstöd 2021. Det är mer än dubbelt så mycket i jämförelse med den nämnd som betalar ut näst mest i föreningsbidrag och endast fyra nämnder betalar ut mer än en miljon i föreningsbidrag. Utöver det ordinarie föreningsstödet har nämnden under 2021 och 2022 gett extra resurser till att utveckla olika typer av målgruppsanpassade aktiviteter utifrån behov som finns hos stadsdelsområdets invånare. Aktiviteterna ska genomföras där så är möjligt i samverkan med nämndens lokala råd samt civila samhällets organisationer. År 2022 betalade Södermalms stadsdelsnämnd ut 3 690 000 kr i föreningsbidrag.

Ett exempel på ett sådant extra bidrag är Kristinehovs Malmgård som under sommaren 2021 drev sommarcafé. Föreningen hade

¹Kommunfullmäktige, Stockholms stad, 2022-03-14, § 20, <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/styrdokument/kommunal-forfattningssamling/kfs-2022-10-reglemente-for-stadsdelsnamnderna.pdf> (2002-05-05)

unga vuxna med funktionsnedsättningar som sommarjobbade i caféverksamheten, och medel söktes i första hand till fler arbets- och handledare för dessa unga vuxna. Medel beviljades i samråd med rådet för funktionshindersfrågor respektive pensionärsrådet.

Nedan redovisas förvaltningens svar på de frågor som ställs i skrivelsen.

Hur stadsdelen kan hjälpa de föreningar som nu blivit hemlösa?

Kulturförvaltningen är den förvaltning i staden som främst stödjer föreningar i lokalfrågor. Där finns två kulturlotsar som fungerar som en länk mellan kulturlivets aktörer, Stockholms stads förvaltningar och bolag samt kommersiella aktörer. Kulturlotsarna hjälper föreningar och enskilda kulturutövare med rådgivning i frågor som rör tillgängliga lokaler, lotsning i frågor som rör omlokalisering och nyetablering, kontakt med fastighetsägare samt kontakt med förvaltningar i Stockholms stad. När det gäller föreningar som tidigare haft sin verksamhet i Pumpans lokaler så har inga föreningar varit i kontakt med kulturförvaltningen och inte heller med en kulturlots. Kulturförvaltningen har primärt haft kontakt med Åsö föreningsråds föreståndare och styrelse i första hand gällande att hitta en ersättningslokal.

Förvaltningens kultursamordnare finns tillgänglig för dialog med stadsdelsområdets föreningar. Kultursamordnaren kan ge information om de förenings- och kulturstöd som finns att söka och om de allmänna samlingslokaler som finns inom stadsdelsområdet.

Via stadens hemsida (foreningsservice.stockholm) kan föreningar söka tider och boka olika sorters idrottsanläggningar, gymnastiksal, klassrum och andra skollokaler. Via stadens hemsida kan föreningar även hitta allmänna samlingslokaler och andra typer av mötesplatser som finns för uthyrning i stadsdelsområdet och i resten av staden.

Om och hur stadsdelen kan stödja Åsö föreningsråd?

Åsö föreningsråd har inte sökt eller fått något ekonomiskt stöd från stadsdelsnämnden. Det största ekonomiska stödet till verksamheten har kommit från kulturnämnden/kulturförvaltningen då Åsö föreningsråd är en så kallad lokalförvaltande organisation. Stockholms stads stöd till lokalförvaltande organisationer ska tillgodose föreningslivets, kulturlivets och stockholmarnas behov av lokaler. Stadens stöd ska främja:

- lokala mötesplatser för kulturutövande, bildning och social samvaro
- verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin

- ökat intresse och ökad delaktighet i kulturlivet
- tillgång till mötesplatser för föreningsliv och grupper med särskilda behov
- i övrigt bidra till att förverkliga stadens kulturpolitiska mål²

Under 2021 beviljade kulturnämnden Åsö föreningsråd 1 463 000 kronor. Av dessa medel var 850 000 kronor ett grundstöd och resterande 613 000 kronor ett kompensationsstöd³.

Kompensationsstödet är en ersättning för uthyrning till nolltaxerade grupper med verksamhet för barn och unga, seniorer, personer med funktionsvariationer samt personer i Anonyma Alkoholister-/Anonyma Narkomaner-verksamhet som försöker lämna sitt missbruk.

Sedan informationen om Åsö föreningsråds uppsägning av lokalerna inkom till förvaltningen, har förvaltningen samverkat med kulturförvaltningen i frågan om att hitta lämpliga ersättningslokaler.

Om det finns några möjliga ersättningslokaler?

Kulturförvaltningen arbetar aktivt med att söka efter nya lokaler för Åsö föreningsråds verksamhet. Kulturlotsarna stödjer Åsö föreningsråd praktiskt i arbetet med att söka och kartlägga de lokaler som finns tillgängliga i staden. Inga lokaler har för tillfället kunnat identifieras som uppfyller de specifika krav som Åsö föreningsråd har för att kunna driva en motsvarande verksamhet.

Idag finns fem allmänna samlingslokaler i stadsdelsområdet där föreningar kan hyra in sig:

- Hartwickska huset, St Paulsgatan
- Kristinehovs Malmgård, Kristinehovsgatan
- Mäster Olofsgården, Svartmangatan
- Södergården, Götgatan
- Timmermansgården, Timmermansgatan

Tre föreningar, som tidigare haft sin verksamhet i Pumpan, hyr i dagsläget lokaler av Södergården. Ytterligare ”Pumpan-föreningar” har varit i kontakt med Södergården om lokaler men som verksamheten inte haft möjlighet att ta emot.

En tidigare ”Pumpan-förening” har varit i kontakt med Timmermansgården och vill hyra en lokal inför hösten.

² Stockholms stad, <https://foreningsservice.stockholm/stod-till-foreningar-och-kulturaktorer/kulturstod/stod-till-lokalforvaltande-organisationer/>, (2022-04-21)

³ Kulturnämnden, Stockholms stad, 2021-11-16, §7,

<https://insynsverige.se/stockholm-kultur/protokoll?date=2021-11-16> (2022-04-21)

Förvaltningen har inte fått något svar från representanter för Hartwickska huset, Kristinehovs Malmgård och Mäster Olofsgården om deras verksamheter blivit kontaktade gällande hyra av lokaler från föreningar som tidigare haft verksamhet i Pumpan.

Det finns även tre lokaler på Campus Åsö på Blekingegatan som är möjliga för föreningar att hyra.

Tellus fritidscenter (Lignagatan) och Tanto seniorloкус (Rosenlundsgatan) är öppna träffpunkter för seniorer och vuxna med funktionsnedsättning som drivs i förvaltningens regi. I dessa verksamheter finns två större lokaler och sex mindre klubbrum som i första hand används för verksamheternas aktiviteter. Därefter hyr förvaltningen ut lokaler till de föreningar och organisationer som bedriver ideell verksamhet för den öppna verksamhetens målgrupper, det vill säga seniorer och personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen genomför i dagsläget en utredning om GlashusETT i Hammarby sjöstad som ägs av Stockholm Vatten & Avfall AB. Efter en första övergripande genomgång av lokalerna kan förvaltningen konstatera att dessa inte är optimala för verksamhet. Lokalerna behöver utredas vidare innan dessa eventuellt skulle vara aktuella att användas av det lokala förenings- och kulturlivet. En statusrapport om hur den utredningen fortlöper redovisas i ett separat ärende (diarienummer SÖD 2022/574) som anmäls till nämndsammanträdet i juni 2022. Ärendet är en uppföljning på majoritetens särskilda uttalande i och med beslut av nämndens verksamhetsplan för år 2022.

Hur säkerställer vi att föreningarna får det stöd de faktiskt har rätt till?

Medlemsföreningarna i Åsö föreningsråd har rätt att söka föreningsbidrag från stadsdelsnämnden på samma villkor som alla andra föreningar. Förvaltningens kultursamordnare finns tillgänglig för dialog med föreningarna och kan informera om det stöd som finns att söka. Kultursamordnaren kan även hänvisa till kulturförvaltningens kulturlotsar som kan tipsa om tillfälliga lokaler med subventionerad hyra.

Hur kommer Hammarby dagliga verksamhet att påverkas av att lokalerna stängs?

Hammarby dagliga verksamhet, som drivs på entreprenad av Bräcke Diakoni, har haft ett längre samarbete med Åsö föreningsråd. En gång i veckan har verksamheten anordnat teater i Pumpans lokaler. Verksamheten har även lånat lokaler för uppvisningar då Pumpans lokaler varit mer ändamålsenliga än verksamhetens egna.

Hammarby dagliga verksamhets deltagare har uppskattat att kunna lämna verksamhetens egna lokaler och på så sätt få ett avbrott i vardagen för att delta i en aktivitet ”mer på riktigt”. Sedan Åsö föreningsråd sagt upp Pumpans lokaler har Hammarby dagliga verksamhet anpassat teaterverksamheten efter de nya förutsättningarna. Verksamheten har delat upp aktiviteten i två halvdagar istället för en heldag. Detta för att det schemamässigt ska fungera i de egna lokalerna. Företrädare för verksamheten berättar för förvaltningen att man upplever att det är lite krångligt men att verksamheten gör det bästa av situationen. Totalt är det ett femtontal personer/deltagare som berörs av förändringen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen gör bedömningen att förslaget till beslut varken får direkta eller indirekta konsekvenser för flickor/kvinnor eller pojkar/män. Förvaltningen genomför därför ingen djupare jämställdhetsanalys.

Däremot vill förvaltningen tydliggöra att alla föreningar som uppfyller nämndens beslutade riktlinjer för föreningsstöd har möjlighet att ansöka. De föreningar som söker föreningsstöd ska vara öppna och tillgänglig för alla och verksamheten ska främja jämställdhet, delaktighet, lika rättigheter och folkhälsa. Vidare ska föreningen ha en inriktning som ligger i linje med stadens policy för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fri från våld och diskriminering.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Emma Liljenberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-05-23
Emma Liljenberg, Avdelningschef	2022-05-19